

ชื่อรายงานการวิจัย:	การศึกษากระบวนการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาหุปัญญา ของ ผู้เรียนวิชาวิถีธรรม วิถีไทย: กรณีศึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง
ผู้วิจัย:	นางนวลจันทร์ สมุทรสกุลเจริญ
ส่วนงาน:	สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีงบประมาณ:	2552
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทดลองใช้รูปแบบกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการที่พัฒนาจากกระบวนการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา มีผลต่อการพัฒนาหุปัญญาของผู้เรียนวิชาวิถีธรรมวิถีไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการของผู้เรียน วิชาวิถีธรรมวิถีไทย แบ่งเป็น 9 ภาค ได้แก่ ภาคความเข้าใจ ภาคการสร้างสรรค์ ภาคการรับรู้และสำนึก ภาคการเนาะแนว ภาคการวิจารณ์ ภาคการประเมินตนเองภาคเสริมประสบการณ์ ภาคการนำเสนอ และภาคการวัดประเมินผล 2) แบบบันทึกกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการของผู้เรียนสร้างและออกแบบตามรูปแบบกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการ 9 ภาค 3) แบบประเมินกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ เป็นภาคการวัดและประเมินผล 4) ตัวผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยได้ทำการวิเคราะห์จากหลักฐานที่ผู้เรียนได้บันทึกลงในแบบบันทึกกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการในขณะเรียนรู้ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมินกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ผลจากการทดลองใช้รูปแบบกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการทั้ง 9 ภาค พบว่า กระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการ 9 ภาค มีผลทำให้เกิดการพัฒนาหุปัญญาของผู้เรียน นอกเหนือจากนั้น ยังพบว่า กระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการ 4 ภาค คือ ภาคความเข้าใจ ภาคการสร้างสรรค์ ภาคการรับรู้และสำนึก และภาคการประเมินตนเอง ก็มีผลอย่างเห็นได้ชัดต่อการพัฒนาทั้ง 10 ด้านตามทฤษฎีหุปัญญาของไฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ จากผลการ

ทดลองดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการที่พัฒนามาจากกระบวนการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาสามารถส่งผลต่อการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า การวิจัยนี้ มีส่วนส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาในการนำรูปแบบกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติการมาใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน การสร้างสรรค์ผลงาน การมีส่วนร่วมและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง